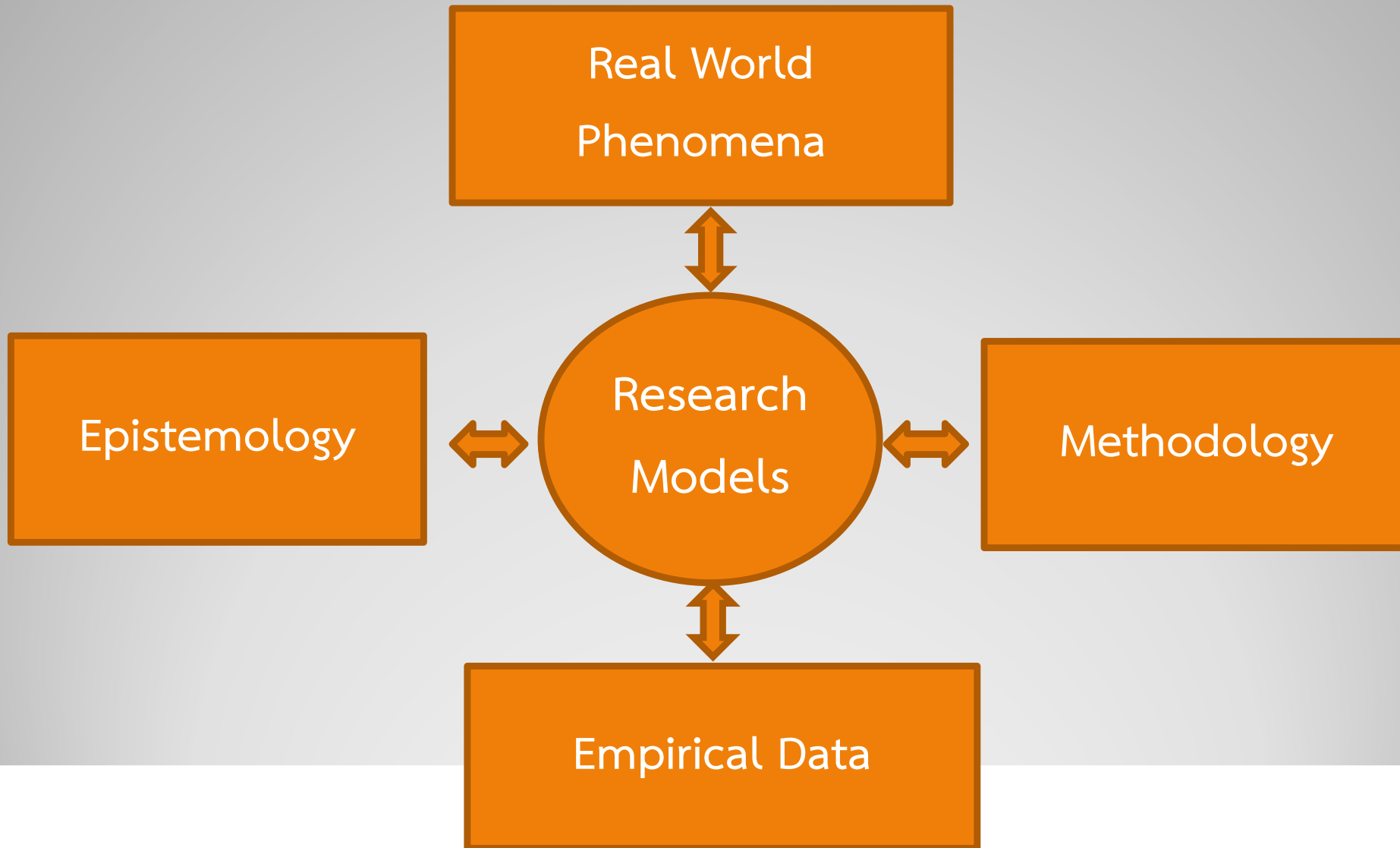

RPU Knowledge Management Workshop
on
The Basic of Qualitative Research

ณ ห้องประชุม 1504 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
วันที่ 26 ตุลาคม 2566

Kowit Kangsanon
kowitan@yahoo.com
08-10-66

Important Foundations of Research

Qualitative Research: Definitions

- คือการวิจัยที่ต้องการให้นักวิจัย (researchers) ใกล้ชิดกับความจริง (reality) โดย 1) การศึกษาจากภายในของความจริง (the inside), 2) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบเปิดและเป็นธรรมชาติ (open/naturalistic methods), 3) ใช้การออกแบบการวิจัยแบบยืดหยุ่น (flexible research design), 4) เก็บโลกความจริงที่เป็นการกระทำ (the world in action), และ 5) ผลิตข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) ที่มีประโยชน์มากที่สุด

(Flick,1991; Lameck, 1993; Mile and Huberman, 1994)

Qualitative Research: Definition

- การวิจัยเชิงคุณภาพคือการวิจัยที่ผู้วิจัย (inquirer) มักเป็นเจ้าของความรู้ (knowledge claim) ที่ได้มาจากมุมมองแนวก่อสร้าง (constructivist perspective) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทางทฤษฎี หรืออธิบายรูปแบบ (pattern) ของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษา นักวิจัยเก็บข้อมูลแบบเปิด (open) เกี่ยวกับสิ่งที่กำลังปรากฏตัวขึ้นมา (emerging data) ด้วยมีความตั้งใจที่จะพัฒนาประเด็น/เรื่อง (themes) จากข้อมูลดังกล่าว

(Creswell, 2003: 18)

Qualitative Research: Definition

- การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ประเภทหนึ่งของการวิจัยที่เน้นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและประสบการณ์ของมนุษย์ โดยผ่านการวิเคราะห์ระดับลึก (in-depth analysis) และการแปลความหมาย (interpretation) จากข้อมูล วิธีการการวิจัยจึงมีลักษณะจิตนิยม (subjective research) ที่มุ่งการสำรวจ การสร้าง ความเข้าใจ และอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน (complex phenomena) ที่ใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเลข

4 Research Traditions of Qualitative Research

1. Naturalism
2. Ethnomethodology
3. Emotionalism
4. Postmodernism

1. Naturalism:

Naturalism คือ หลักการและหลักคิดการแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจริงทางสังคม (social reality) ในรูปแบบและลักษณะสภาพเป็นจริงเช่นนั้น (as it really is) ซึ่งจะให้คำบรรยายในรายละเอียดเต็มที่และลึกซึ้ง (rich description) เกี่ยวกับคนและความสัมพันธ์ของคนในที่ตั้งตามธรรมชาติ (natural settings)

(Bryan, 2001:265)

2. Ethnomethodology

Ethnomethodology (ชาติพันธุ์วิธีวิทยา) คือ การเน้นวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็น คือ การจัดระเบียบสังคม (social order) เกิดขึ้นหรือทำได้อย่างไร โดยผ่านกระบวนการพูดคุย (talk) และปฏิสัมพันธ์ (interactions) วิธีการนี้จึงมีการหล่อหลอมจุดยืนและทิศทางตามธรรมชาติ (natural orientation)

3. Emotionalism

Emotionalism (อารมณ์ความรู้สึกนิยม) คือ แนวคิดและหลักการที่ให้ความสำคัญและความสำคัญกับ 1) ความใส่ใจหรือความเป็นส่วนตัวของคน (subjectivity) และ 2) ความสามารถเข้าถึงสิ่งที่เป็นประสบการณ์ภายในตัวคน (inside experience) ซึ่งเป็นสภาพความเป็นจริงภายในของมนุษย์ (inner reality)

4. Postmodernism

Postmodernism (ลัทธิแนวคิดหลังทันสมัย) มีจุดเน้นให้วิธีการเป็นตัวเล่าเรื่อง (method talk) และมีหลายวิธีหรือแนวทาง (ways) ในการก่อสร้างความจริงทางสังคม (social reality construction)

Purposes of Qualitative Research

Purpose of Qualitative Research

1. ผลิตความรู้ (knowledge) และความเข้าใจ (understanding) เกี่ยวกับ:

- . กระบวนการ (processes)
- . ประสบการณ์ (experiences) และ
- . ความหมาย (meanings) ที่คนผูกพันหรือกำหนด (assign) ให้กับสิ่งต่าง ๆ ในโลก

2. ต้องการรู้/ทราบว่าคนทั่วไป (people) สร้างความหมาย (make sense) กับสภาพแวดล้อม (settings) และประสบการณ์ที่ตัวเองได้รับอย่างไร โดยผ่าน:

- . สัญลักษณ์ (symbols)
- . บทบาทสังคม (social roles)
- . อัตลักษณ์ (identities) และ
- . องค์ประกอบอื่นของวัฒนธรรม (culture)

Purpose of Qualitative Research

3. อธิบายเกี่ยวกับทำไม (why) คนจึงคิด (think) และกระทำ (act) ในสิ่งที่ตัวเองเป็นอยู่
4. บรรยายและอธิบายปรากฏการณ์ (phenomena) และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เน้นคำถาม:
 - . What
 - . Why
 - . How

Principles and Characteristics of Qualitative Research

Principles and Characteristics of Qualitative Research

1. การรับรู้ความจริง (Perception of reality)
2. การรับรู้ของมนุษย์ (Perception of Human beings)
3. ธรรมชาติของศาสตร์ (The Nature of Science)
4. จุดมุ่งหมายของการวิจัยสังคม (The Purpose of Social Research)
5. การศึกษาค้นคว้าในที่ตั้งธรรมชาติ (natural settings/real-world)
6. นักวิจัยเป็นเครื่องมือหลัก
7. แหล่งข้อมูลและการเก็บข้อมูลมีความหลากหลาย (multiple data sources and methods)

Characteristics of Qualitative Research

8. รูปแบบวิจัยมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และแตกต่างกันไปตามสิ่งที่ศึกษา
9. การวิเคราะห์ข้อมูลในในรูป inductive และ deductive
10. ข้อมูลและความหมาย (meaning) มาจากมุมมองของผู้เข้าร่วมการวิจัย (participants)
11. ความสำคัญของการสะท้อนกลับ (reflexibility)
12. ผลการศึกษา/การค้นพบแสดงในรูป narration description explanation
13. เน้นความสำคัญของบริบท (context) ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา และความรู้ในองค์รวม (holism)

1. Perception of Reality

- การวิจัยเชิงคุณภาพเป็น subjective approach
- ความจริง (reality) มีลักษณะจิตนิยม (subjectivity) อยู่ในตัวมนุษย์และถูกก่อสร้างขึ้นมาเป็นกรอบ (constructed) ในหลายรูปแบบและมีความหลากหลาย
- ความจริงเหล่านี้ได้รับจากประสบการณ์ภายใน (internally experienced) ไม่ได้มาจากการสัมผัสภายนอก (senses) จึงอยู่ที่จิตใจ (mind) ของผู้สร้าง แต่ละคนสร้างความจริงของตนเอง (his/her reality)
- ปรัชญาการณของความจริงจำนวนมาก (many realities) แทนที่ความจริงอันเดียว (one reality)
- นักวิจัยมีบทบาทสำคัญในการเข้าถึงความจริงนี้และสามารถบรรยาย/อธิบายและแปลความหมายเกี่ยวกับปรัชญาการณเหล่านี้

2. Perception of Human Beings

- คนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา
- คนสร้างระบบความหมาย (meaning systems) เกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้าง reality ของตัวเอง
- Social conventions เป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดรูปแบบ (patterns) และ สภาพะปกติ (regularities) ของพฤติกรรมของคน
- หน้าที่ของนักวิจัยคือการค้นหา systems of meaning ที่คนใช้ในการสร้างกรอบเหตุผล (make sense) เกี่ยวกับโลกของตัวเอง

3. The Nature Of Science

- ศาสตร์คือเครื่องมือของการค้นหา/แกะรอยความรู้ (extracting)
- พื้นฐานของการอธิบายและทำความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตคนไม่ใช่วิทยาศาสตร์ (science) แต่เป็นสามัญสำนึก (common sense) ซึ่งเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การค้นหาความหมายที่คนใช้ในการ make sense ในชีวิตจริง
- แนวทางการศึกษาสังคมและมนุษย์จึงควรเป็นแนว inductive approach ซึ่งเริ่มต้นจากสิ่ง specific ไปสู่ general หรือจากสิ่งรูปธรรม (concrete) ไปสู่สิ่งนามธรรม (abstract)
- ความรู้ที่ได้จาก sense experiences ไม่ใช่ความรู้เพียงอย่างเดียว ที่มีความสำคัญมากกว่า คือ ความรู้ที่ได้จากความเข้าใจเกี่ยวกับ meaning and interpretation
- ศาสตร์ไม่ควรยึดติดกับหลักการ value-free/value neutrality

4. The Focus of Social Studies

- ในการค้นคว้าและศึกษาทางสังคม นักวิจัยควรสร้างความเข้าใจและการตีความในสิ่งต่อไปนี้:
 - . เหตุผล (reasons) ที่คนใช้ในการแสดงออกและกระทำการทางสังคม (social actions)
 - . หนทางและวิธีการ (ways) ที่คนสร้างกรอบชีวิตของตัวเองและความหมาย (meaning) ที่ผูกพันกับการกระทำเหล่านี้
 - . ชีวิตสังคม (social life) มักเกิดขึ้นเป็นกระบวนการ (processes) การวิจัยเชิงคุณภาพ จึงศึกษาว่าเหตุการณ์และปรากฏการณ์มีกระบวนการมาอย่างไร รวมถึงการเปลี่ยนแปลง และการไหล (flux) ของสังคม
 - . บริบทสังคม (social contexts) ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของมนุษย์

5. Research in Natural Settings

- เก็บข้อมูลในสนาม (field) ในที่ตั้งหรือสถานที่ที่ผู้ร่วมให้ข้อมูล (participants) มีประสบการณ์ (experience) ต่อประเด็น/ปัญหาที่ทำการศึกษา
- ไม่อยู่ในสภาพห้องทดลองหรือสถานการณ์จัดตั้ง (contrived situation) หรือ ไม่ใช่ส่งเครื่องมือ (instruments) ให้บุคคลกรอกข้อมูลหรือคำตอบ
- เก็บข้อมูลลักษณะ close-up information ที่สัมผัสโดยตรงกับผู้ให้ข้อมูล สามารถมองเห็นพฤติกรรมและการกระทำแสดงออกภายใต้บริบทเฉพาะของเขา (specific context)
- นักวิจัยมีปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว (face-to-face) กับผู้ให้ข้อมูลในระยะเวลาต่อเนื่อง (overtime)

6. Researcher as a Key Instrument

- นักวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยตนเองผ่านการตรวจสอบเอกสาร (documents) การสังเกตพฤติกรรม (behavioral observation) หรือการสัมภาษณ์ (interview) ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- นักวิจัยอาจใช้แบบร่าง (a protocol) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล แต่เขาต้องเก็บข้อมูลจริงด้วยตัวเอง โดยไม่มีแนวโน้มที่จะใช้หรือพึ่งพาเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่พัฒนาจากนักวิจัยคนอื่น

7. Multiple Sources of Data

- นักวิจัยเชิงคุณภาพมักเน้นการเก็บข้อมูลหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ เอกสาร และสารสนเทศในรูปแบบของเสียงและภาพ มากกว่าการพึ่งพาแหล่งข้อมูลประเภทเดียว (a single source)
- นักวิจัยจะทบทวนข้อมูลทั้งหมด (review) สร้างความหมายของข้อมูล (sense making) จัดระเบียบข้อมูลในรูปแบบของประเภท (categories) หรือ หัวเรื่อง (themes) ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการทบทวนข้ามแหล่ง (cut-across data sources)

8. Multiple Methods of Data Collection

- ใช้วิธีเก็บข้อมูลหลายรูปแบบ ซึ่งครอบคลุม:
 - . การสัมภาษณ์ (interviews)
 - . การประชุมกลุ่มเฉพาะ (focus groups)
 - . การสังเกตการณ์ (observations)
 - . การวิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis)
- วิธีการเหล่านี้เน้นเก็บข้อมูลลักษณะละเอียดและแน่นเข้ม (rich) เกี่ยวกับบริบทและประสบการณ์ของผู้ร่วมวิจัย
- กระบวนการเก็บข้อมูลลักษณะซ้ำ (iterative) โดยเน้นให้เกิดความเข้าใจระดับลึกและ insight เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

9. Inductive and Deductive Data Analysis

- นักวิจัยเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการสร้างแบบแผน (patterns) การจำแนกประเภท (categories) และการหนดธีม/หัวเรื่อง (themes) จากฐานการจัดระเบียบข้อมูล และค่อย ๆ เพิ่มระดับหรือหน่วยนามธรรม (abstract units) สิ่งนี้เรียกว่า **กระบวนการ/วิธีการอุปนัย** (induction) ซึ่งสะท้อนให้เห็นปฏิสัมพันธ์แบบกลับไปกลับมา ระหว่างหัวเรื่อง (themes) และฐานข้อมูล (database) จนกว่านักวิจัยสามารถจัดตั้งชุดหัวเรื่องที่มีลักษณะองค์รวม
- ในด้าน**กระบวนการ/วิธีการนิรนัย** (deduction) นักวิจัยจะมองภาพจากฐานข้อมูล ว่าข้อมูลหรือหลักฐานใดสนับสนุนหัวเรื่องอะไร ซึ่งอาจหมายถึงความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมถ้าไม่เพียงพอ
- ขณะที่**มีกระบวนการคิดแนวอุปนัย**ในการวิเคราะห์ข้อมูล การ**คิดแนวนิรนัย**ก็มีบทบาทสำคัญที่ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลก้าวต่อไป

10. Participants' Meanings

- นักวิจัยมีจุดเน้น (focus) ในด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย (meaning) ที่ผู้เข้าร่วมวิจัย (participants) มีอยู่ต่อประเด็น/ปัญหาต่าง ๆ ในการศึกษาโดยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด ไม่ใช่ความหมายที่ถูกกำหนดโดยนักวิจัย หรือที่นักวิจัยต้องการใส่เข้าไป หรือความหมายที่ผู้แต่งต้องการในวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ (literature)

11. Multiple and Emergent Research Designs

- ในกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยต้องตระหนักถึงรูปแบบ/สิ่งที่ค่อย ๆ ปรากฏขึ้น (emergence) ดังนั้น การวางแผนวิจัยที่เตรียมการอย่างเคร่งครัด (tightly prescribed) ในตอนแรก อาจมีการปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลง (shift) ทั้งในบางขั้นตอนหรือกระบวนการทั้งหมด หลังจากนักวิจัยเริ่มเข้าสู่สนาม (fieldwork)
- คำถามและวิธีวิจัยอาจมีการปรับแต่ง (refined) ในระหว่างกระบวนการทำวิจัย

- การปรับเปลี่ยนอาจอยู่ในรูปแบบของการเก็บข้อมูล การเปลี่ยนตัวคนที่ถูกศึกษา หรือการเปลี่ยนสถานที่/ที่ตั้ง ซึ่งต้องดัดแปลงตามสถานการณ์และบริบทที่เป็นจริง
- รวมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและประเด็นศึกษา ที่ได้จากผู้มีส่วนร่วมให้ข้อมูล (participants) หรือสิ่งที่ปรากฏขึ้นใหม่ (what appears as new) ในสนาม

12. Reflexibility

- ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ทำการศึกษาหรือนักวิจัย (inquirer) ต้องสามารถสะท้อนกลับ (reflection) เพื่อแสดงให้เห็นว่าบทบาทของเขา (roles) ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างไร
- การสะท้อนกลับครอบคลุมในด้าน
 - . ภูมิหลัง (background)
 - . วัฒนธรรม (culture)
 - . ประสบการณ์ (experience)สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลหรือศักยภาพที่จะกำหนดรูปแบบและการตีความ (interpretation) ของเขาหรือไม่ เช่น การระบุ themes การกำหนดความหมาย (meaning) ที่ได้จากข้อมูล
- วิธีการสะท้อนกลับทำเพื่อตรวจสอบค่านิยม (values) และอคติ (biases) ของนักวิจัยที่จะมีอิทธิพลต่อการศึกษา นอกจากนี้ยังครอบคลุมภูมิหลัง (backgrounds) ด้านอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อการกำหนดทิศทางของการวิจัย

13. Research Findings

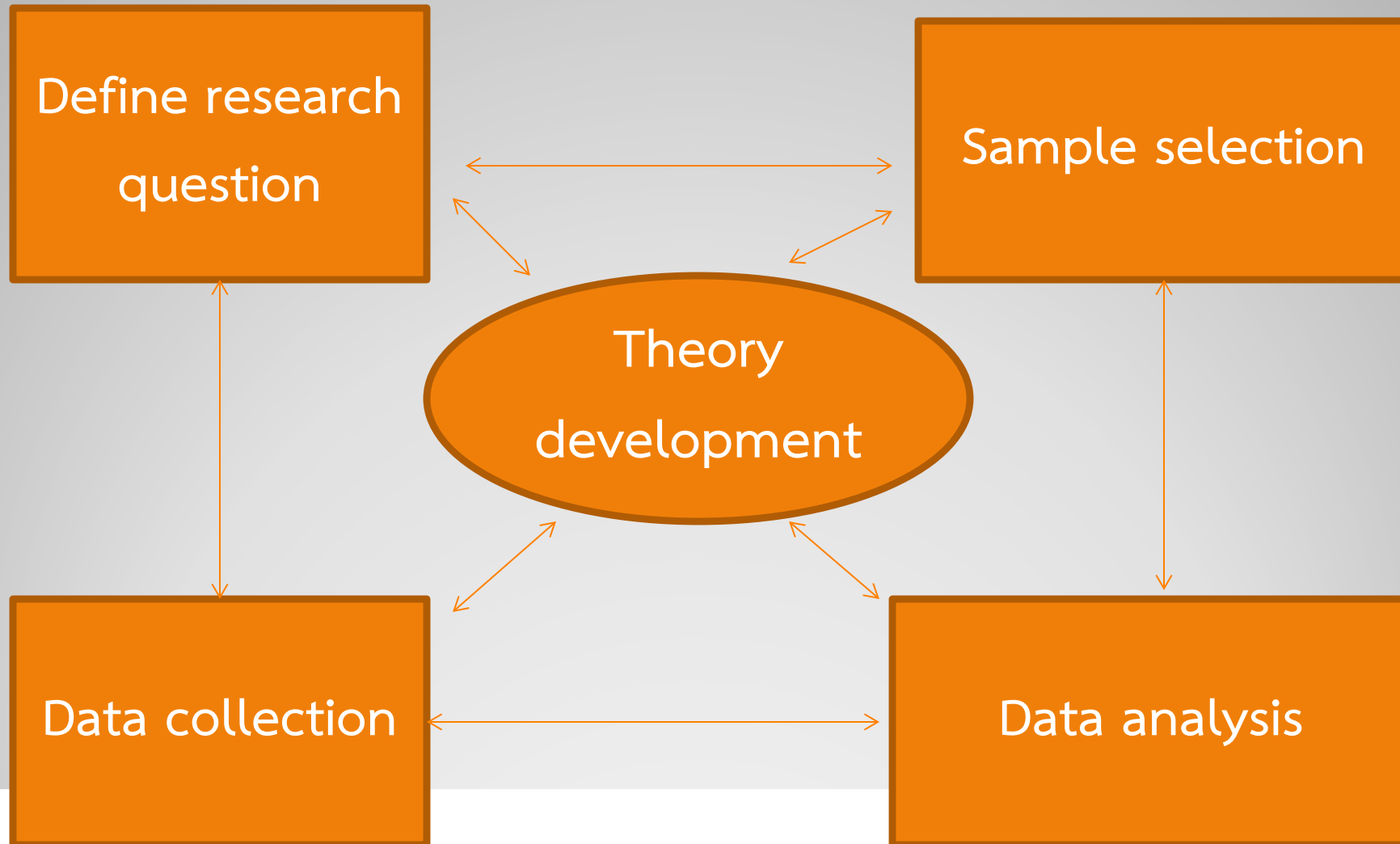
- การค้นพบในการวิจัยเชิงคุณภาพมักนำเสนอในรูปแบบ narrative form ที่มีคำบรรยายรายละเอียด (detailed descriptions) และ quotes ของผู้เข้าร่วมที่แสดง detailed account ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา มากกว่าการแสดงการค้นพบที่ generalized ไปยังประชากรที่กว้างขึ้น
- การค้นพบ (findings) ของการวิจัยเชิงคุณภาพมักถูกนำเสนอไปพร้อม ๆ กับการแปลความหมาย (interpretations) และการสะท้อนกลับ (reflections) ที่แสดงให้เห็นความเข้าใจที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปรากฏการณ์

14. Context and Holistic Account

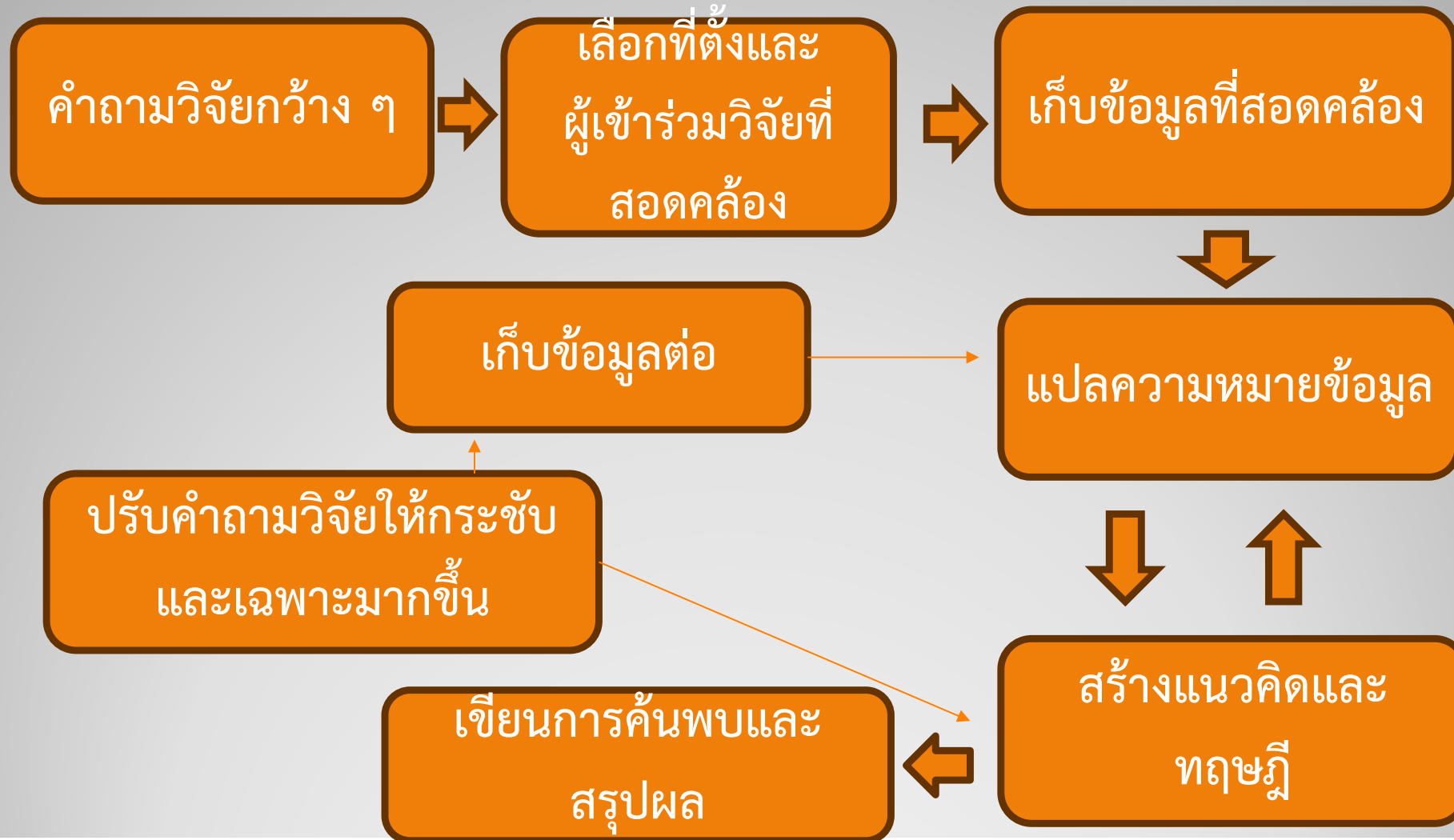
- โดยพื้นฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ที่สามารถให้ภาพซับซ้อน (a complex picture) เกี่ยวกับประเด็นและปัญหาที่ศึกษาอยู่ คือความรู้ในองค์รวมที่เกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย มีการรายงานมุมมองที่หลากหลาย (multiple perspectives) การระบุหลายปัจจัย (multiple factors) ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ และการให้ภาพที่ปรากฏใหญ่ขึ้นของการวิจัย
- ความสำคัญของบริบท (context) ที่เกี่ยวข้อง
- ภาพองค์รวมความรู้ทำได้โดยการสร้างตัวแบบ (model) หรือปรากฏการณ์หลัก (central phenomenon) ที่สามารถแสดงมิติ/ด้านต่าง ๆ ของกระบวนการวิจัย

The Process of Qualitative Research

Overview of Qualitative Research

Model : Bryman, 2001:267

Qualitative Research Problem Formulation

Phenomenon

Research

Phenomenon-Driven Research
(Van de Ven, H., 2016)

A Phenomenon/Phenomena: Definition

- ปรากฏการณ์คือเหตุการณ์ (event) หรือสิ่งที่เกิดขึ้นลักษณะไม่ปกติ (extraordinary happening)
- ในทางวิทยาศาสตร์ ปรากฏการณ์คือเหตุการณ์อะไรก็ได้ที่สามารถสังเกตได้ (any observable event) ด้วยสายตาหรือผ่านการใช้เครื่องมือ (instruments)
- ในทางปรัชญา ปรากฏการณ์คือเหตุการณ์ที่นักวิจัยอาจรับรู้โดยผ่านจิตใจ (mind)

A Phenomenon (phenomena)

- ปรากฏการณ์ (a phenomenon) คือผลลัพธ์ทั่วไป (a general result) ที่มีการสังเกตการณ์อย่างน่าเชื่อถือ (reliable observed) ในรูปแบบวิจัยเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ (systematic empirical research)
- โดยเนื้อหา ปรากฏการณ์จึงเป็นคำตอบ (answer) ให้กับคำถามวิจัย (a research question) เช่น
 - . การเขียนแสดงออก (expressive writing) สามารถปรับปรุงสุขภาพจิต
 - . เพศหญิงพูดมากกว่าเพศชาย
 - . การใช้โทรศัพท์มือถือทำให้ทักษะขับรถด้อยลง
- ปรากฏการณ์อาจมีการสังเกตการณ์เพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง (การศึกษาวิจัยซ้ำ)

Phenomenon

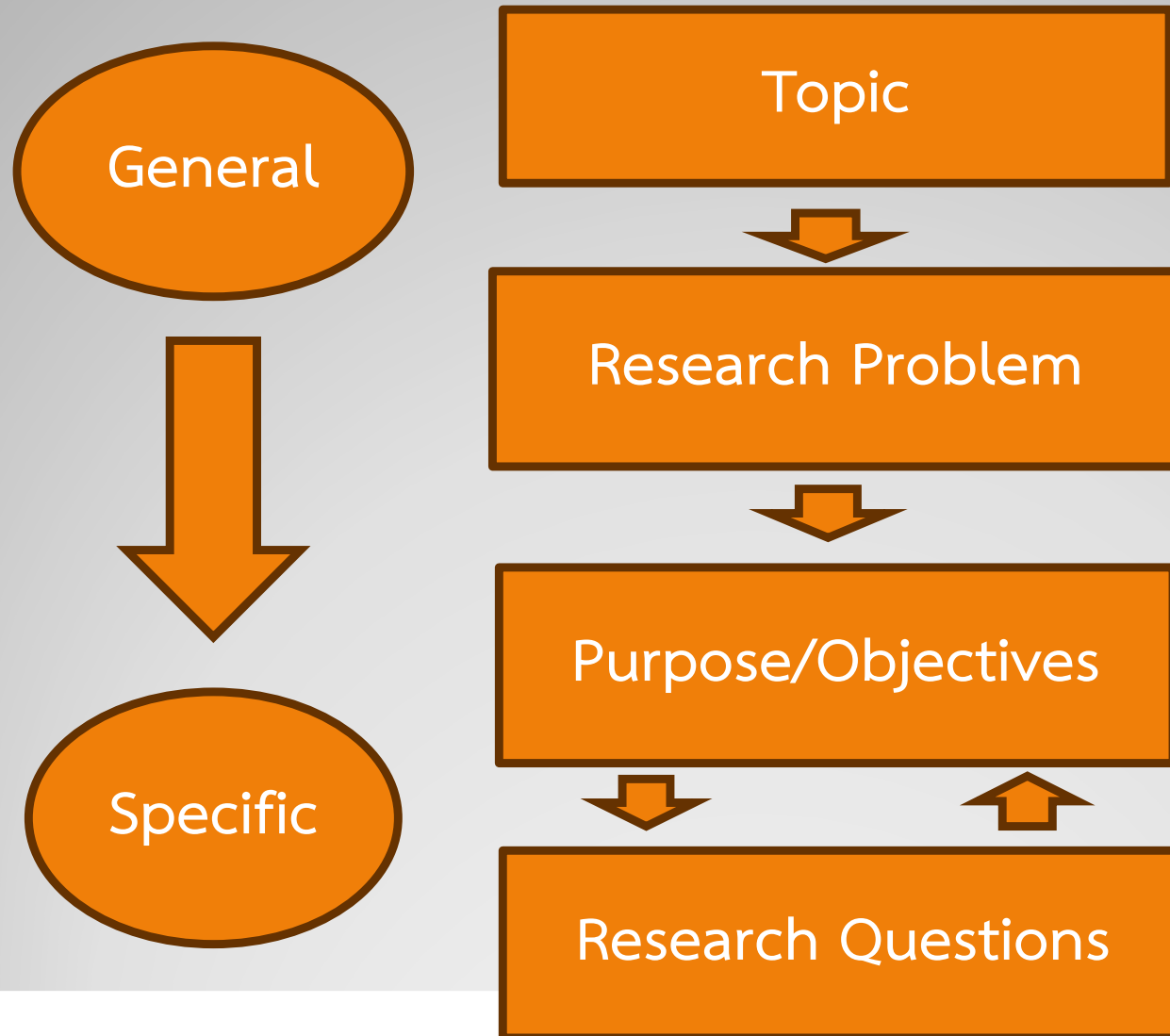
- . Exploring the Background
- . Phenomena in their contexts
- . Interpretation
- . Construction of Meanings
- . Beliefs, Opinions and Attitudes
- . Experiences
- . Categories, Classes And Types
- . Cases
- . Temporal Processes
- . Relationships and Connections
- . Causes and Effects
- . Models and Theories
- . Forecasting the Future
- . Critical Views and Changes

Difficulties in Grounding and diagnosing Research Phenomenon

1. Choices of perspective
2. Limited capabilities in handling complexities
3. Issues motivating a Study
4. Research generalization

(ที่มา: Van de Ven, H., 2016)

Statement of the Research Problem

Research Problem

- คือข้อความ (statement) ที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับ:
 1. พื้นที่ที่จะศึกษาในรูปแบบ 1) มีความน่าสนใจ 2) มีความขัดแย้ง (conflict) 3) เป็นปัญหาอุปสรรค (problematic) หรือ 4) มีการโต้เถียง (controversy)
 2. ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจปรากฏในลักษณะวิชาการ ทฤษฎี หรือ การปฏิบัติจริง (practice) ที่ชี้ให้เห็นความจำเป็น (need) ในการแสวงหาความรู้/ความเข้าใจ (understanding) และมีความตั้งใจ/เจตนารมณ์ให้มีการศึกษาวิจัย (investigation)
 3. ปัญหาการวิจัยไม่ใช่ข้อความที่บอกว่าจะทำการแก้ไขปัญหาอย่างไร หรือการแสดงข้อเสนอ กว้าง ๆ (proposition) หรือแสดงคำถามเชิงค่านิยม (value question)

Research Problem

4. ปัญหาวิจัยเป็นประเด็นการศึกษา (educational issues) คือ การให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งในด้านที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม

4 Types of Research Problems

1. Theoretical research problems
2. Strategic research problems
3. Applied research problems
4. Practical research problems

Defining Qualitative Research Problem

1. กำหนดความชัดเจน (clarity) ของปัญหาวิจัย
 - . ศึกษาอะไร
 - . เก็บข้อมูลอะไร
2. กำหนดขอบเขต (scope) และจำกัด (limit) ของสิ่งที่ศึกษา
 - . คำถามหลัก/คำถามทั่วไป (general question)
 - . คำถามย่อย/คำถามเฉพาะ (specific/sub-questions)
3. พัฒนานิยามจำลอง (tentative definition)
 - . นิยามที่จะปรากฏขึ้นจากการเก็บข้อมูล
 - . นิยาม key concepts/terms ต่าง ๆ ให้ชัดเจน

Defining Qualitative Research Problem

4. ตรวจสอบดุลยภาพ (balance) ระหว่างลักษณะปัญหาทั่วไปและลักษณะปัญหาเฉพาะ
 - . หลีกเลียงปัญหาที่ไม่มีความหมาย (meaningless)
 - . ปัญหาที่มีความกว้างและสอดคล้องกับเกณฑ์ (criteria) ที่ตั้ง
 - . ปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นไปได้ในสถานการณ์การวิจัย
5. จัดรูปแบบคำถามวิจัยให้สอดคล้อง
 - . รูปแบบคำถาม
 - . การบรรยาย/อธิบายเกี่ยวกับขอบเขต
 - . สมมุติฐานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด/กรอบแนวคิด

Defining Qualitative Research Problem

6. ปัญหาวิจัยแสดงตัวเองว่าสามารถนำไปศึกษาวิจัยได้ (researchable)
7. ตรวจสอบความชัดเจนและความเป็นไปได้ของข้อความปัญหาวิจัย (research problem statement)
 - . ผู้อื่น/ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าใจได้
 - . ผู้วิจัยสามารถบรรยาย/อธิบายได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ
 - . แสดงให้เห็นและเกิดความเข้าใจในพื้นที่ที่จะศึกษาวิจัย (area of study)

Steps of the Research Problem Formulation

Qualitative Research Methodologies and Methods

Related Concepts and Terms

- **Approach:** หมายถึง วิธีทาง (a way) หรือทิศทางกว้าง ๆ (direction) ที่ใช้ในการยกตั้งปัญหา (problem) โดยมีฐานมาจากชุดข้อสมมุติ (assumptions)
- **Methodology:** 1) มีลักษณะเฉพาะกว่า approach และหมายถึงกลยุทธ์ทั่วไป (general strategies) ที่จำเป็นในการทำให้ทิศทางนั้นเกิดผล 2) เป็นกรอบชี้แนะ (guideline) เพื่อตัดสินใจว่าทำอย่างไร (how) 3) บางที่ใช้คำว่ากรอบงาน (framework)
- **Method:** คือ วิธีการหรือวิธีทางเฉพาะ (specific ways) ในการนำ approach ไปสู่การปฏิบัติจริง
- **Methodology** จัดให้กรอบชี้แนะที่ช่วยนักวิจัยตัดสินใจว่าควรเลือกหรือคล้อยตาม method ไດ
- **Method** อาจเข้าใจได้ว่าเป็น a sequence of techniques
- **A technique** คือ ขั้นตอนใด (step) ที่สังเกตได้และวัดได้

Related Concepts and Terms

- **Procedure:** ขั้นตอนที่เป็นผลรวมของขั้นบันได (sequence of steps)
- **Technique:** วิธีทางการทำงานเฉพาะบางอย่าง หรือทักษะ/ความสามารถในสาขาเฉพาะ (a particular field)

Methodology: Defined

- **Methodology** (วิธีวิทยา): หมายถึง การจัดวางรูปแบบของขั้นตอนของการวิจัย (procedures) เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ (new knowledge หรือการตรวจสอบความถูกต้องของ knowledge claims ของความรู้ที่มีอยู่แล้ว)
- **Methodology:** คือ ระบบของหลักการต่าง ๆ (principles) และวิถีทางทั่วไป (general ways) ในการจัดตั้ง/จัดองค์กรและกำหนดโครงสร้าง ทั้งเชิงทฤษฎี (theoretical) และแนวปฏิบัติ (practical) ของการศึกษาวิจัย

(Spirkin, A., 1983)

Methodology: Defined

- **Methodology:** คือกรอบชี้แนะเชิงบริบท (contextual framework) สำหรับการวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่แผนงาน/โครงการเป็นระบบ (systematic scheme) ที่มีตรรกะและความกระชับ บนพื้นฐานของมุมมอง ความเชื่อ และค่านิยม ที่สามารถชี้้นำการเลือก (choices) ของนักวิจัย

(Helen, K., 2015)

Methodology as A Method of Research

- A method คือ **วิถีทาง** (way) ที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (predetermined goals)
- อยู่ในรูป**ขั้นตอน** (procedures) ที่มีการวางแผนและกำหนดโครงสร้างไว้แล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาทั้งในด้านทฤษฎี (theoretical) หรือด้านปฏิบัติ (practical)
- โดยปกติ a method มีการ**ตัดสินใจ** (decisions) และการกระทำ (actions) ภายใต้**สถานการณ์หรือบริบท** (context) บางอย่าง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์
- ในบริบทของการศึกษาวิจัย (inquiry) วิธีการอาจถูกกำหนดใน**ระบบกฎเกณฑ์** (systems of rules) และ**ขั้นตอน** เพื่อนำไปสู่การค้นพบเกี่ยวกับสิ่งที่ศึกษา โดยเน้น**ครอบคลุมการจัดเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล**

Methodology as A Method of Research

- **Methodology** จึงกำหนดความรู้ ทักษะ และกรอบชี้แนะที่จำเป็นในการทำวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ
- **Methodology** จึงผลักดันให้นักวิจัยต้องทำการตัดสินใจ (decisions) บรรยายและอธิบาย ประเมิน และให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ (methods) ที่ใช้ในกระบวนการวิจัย

Aims and Objectives of Research Methodology

1. พัฒนา better insight เกี่ยวกับหัวข้อ/เรื่องวิจัย (research topic):
 - . สร้างความคุ้นเคย (familiarity) เกี่ยวกับหัวข้อวิจัย
 - . ความเข้าใจและคำอธิบายของแนวคิด (concept) ที่เกี่ยวข้อง
 - . ความเข้าใจรอบคอบทุกด้านของการค้นพบของการวิจัย (research findings)
2. จัดทำโครงสร้างเป็นระบบ (systematic structure) ของวิธีการวิจัย:
 - . เกื้อกูลให้เกิดความสะดวก/ตรรระในกระบวนการวิจัย (research process)
 - . ระบุเครื่องมือ (tools) และเทคนิค (techniques) ที่ใช้ในการจัดเก็บ วิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล ที่เชื่อมโยงกับผลการศึกษา

Aims and Objectives of Research Methodology

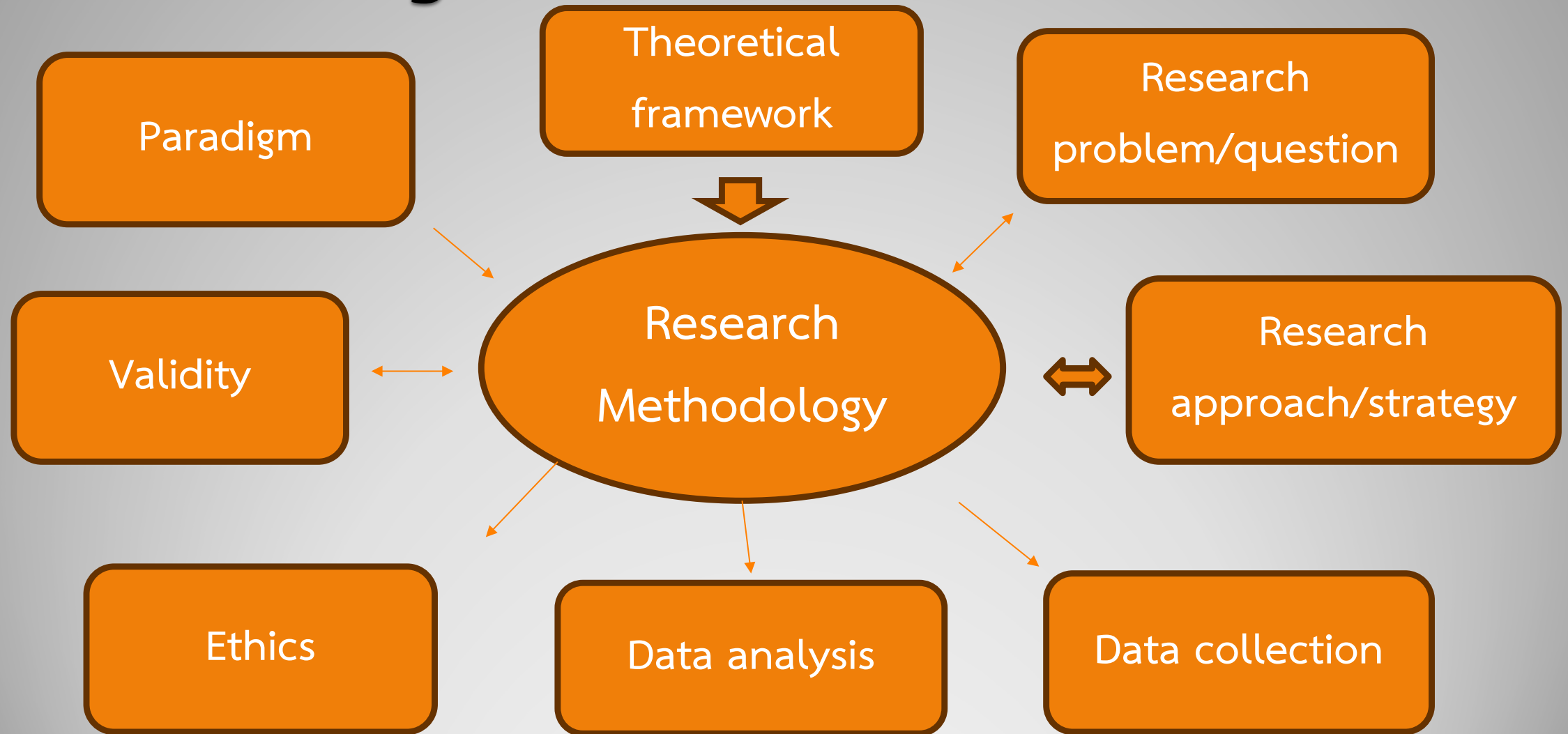
3. ส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มคุณค่าคุณภาพ (research quality) ของงานวิจัยทั้งหมด:
 - . ด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ (validity)
 - . ด้านความไว้วางใจได้ (reliability)
4. การได้มาซึ่ง better solutions ของผลงานวิจัย:
 - . Critical findings เพื่อแก้ปัญหา
 - . In-depth studies และความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาทุกด้าน
5. เป็นตัวช่วยตัดสินใจ (decisions) ในการดำเนินงานวิจัย:
 - . การตัดสินใจด้านการจัดการวิจัย
 - . การตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทาง (directions) และทุกกิจกรรม (activities) ของการวิจัย

Aims and Objectives of Research Methodology

6. การพัฒนาขีดความสามารถในการคิดเชิงตรรกะ (logical thinking) ของนักวิจัย:

- . Systematic thinking
- . Logical thinking

A Methodological Model

Major Methodologies in Qualitative Research

Common Methodologies in Qualitative Research

1. Phenomenology
2. Ethnography
3. Grounded Theory
4. Narrative Analysis/Inquiry
5. Case Study
6. Participatory Action Research

1. Phenomenology: Definition and Description

- ชื่อ ปรัชญาการณวิทยา
- เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสำรวจประสบการณ์ของคน (people's experiences) ภายใต้อันตรายการณหรือสถานการณ์เฉพาะ (a particular phenomenon) จุดมุ่งหมายการวิจัยในรูปแบบนี้เพื่อ 1) บรรยายและแปลความหมาย/ตีความเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐาน/ลักษณะสำคัญ (essential features) ของประสบการณ์หรือการณ 2) อธิบายความรู้ความเข้าใจว่าคนก่อสร้าง/มีความหมาย (meaning) กับประสบการณ์ดังกล่าวอย่างไร
- การวิจัยในแนวทางปรัชญาการณวิทยา (phenomenological research) จะเน้นหนักให้นักวิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interviews) กับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (participants)

Phenomenology: Definition

- การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลของการวิจัยปรากฏการณ์วิทยาอาจใช้วิธีการและเทคนิคที่เลือกได้กว้างและหลากหลาย เช่น
 - .Thematic analysis
 - . Interpretative phenomenological analysis

2. Ethnography: Definition and Description

- ชื่อว่า **ชาติพันธุ์วิทยา**
- เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การศึกษาค้นคว้าด้านวัฒนธรรม (culture) และแนวปฏิบัติทางสังคม (social practices) ของกลุ่มคน (group) กลุ่มวัฒนธรรม (cultural group) หรือชุมชนใดโดยเฉพาะ (community)
- เนื้อหาของการศึกษาและวิเคราะห์จะเน้นด้านความเชื่อ (beliefs) ค่านิยม (values) บรรทัดฐาน (norms) หรือรูปแบบพฤติกรรม (behavioral patterns) มาตรฐานทางสังคม (social standards) จารีตประเพณี (tradition) ที่แสดงออกร่วมกัน รวมถึงด้านภาษา (language)

Ethnography: Definition

- เข้าหลอมการศึกษาเน้นความหมายร่วม (shared meanings) และการกระทำร่วม (shared practices)
- เน้นมุมมองจากภายใน (emic perspectives)
- จุดเน้นของการศึกษาอาจจะเป็นแนวประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน (contemporary)

3. Grounded Theory: Definition and Description

- ชื่อว่า ทฤษฎีฐานราก
- การวิจัยแนวทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory research) เน้นการอธิบายที่อยู่เหนือกว่าการพรรณนา (description) และถูกใช้เพื่อพัฒนาทฤษฎี (theories) ที่มีฐานมาจากข้อมูล (data) ที่เก็บรวบรวมมาจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (participants)
- จุดมุ่งหมายของการวิจัยแนวนี้คือการสร้าง การก่อตัว ทำให้เกิด หรือการค้นพบทฤษฎี (generation/discovery of theory) ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลที่ทฤษฎีนั้นฝังรากอยู่ (grounded) วิธีการศึกษาจึงเน้นวิธีอุปนัย (inductive) ซึ่งเป็นการหาข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งแตกต่างจากทฤษฎีและความคิดเห็นเชิงทฤษฎีที่มีอยู่แล้วก่อนการศึกษาวิจัย (preconceived ideas or theories)

Grounded Theory: Features

- การวิจัยแนวทฤษฎีฐานรากให้ความสำคัญต่อการสร้างและพัฒนาทฤษฎี (theory development) มากกว่าการทดสอบสมมุติฐานหรือทดสอบทฤษฎี (hypothesis/theory testing) ในการวิจัยเชิงปริมาณ
- เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลมักใช้แนวอุปนัย (inductive methods) แต่อาจมีบางกรณีที่ใช้ทั้งแนวอุปนัยและนิรนัย (deductive)
- การวิจัยแนวทฤษฎีฐานรากมีความเชื่อว่า (presumption) แม้ข้อมูลที่เก็บมีความหลากหลาย แต่มีความเป็นไปได้ที่จะค้นพบรูปแบบพื้นฐานชีวิตสังคมที่เรียกว่า basic social processes

Grounded Theory: Features

- สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interviews) และประชุมกลุ่มเป้าหมาย (focus groups) เป็นเทคนิคเก็บข้อมูลที่ใช้กันทั่วไป
- มักเชื่อมโยงกับการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลหลายครั้ง/รอบ
- เทคนิคการวิเคราะห์และแปรความหมายข้อมูลมีหลายวิธีให้ใช้ เช่น open coding, axial coding, และ selective coding

4. Narrative Inquiry: Definition and Description

- ชื่อว่า การวิจัยเรื่องเล่า (Narrative research)
- เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้เพื่อสำรวจประสบการณ์ (experiences) และเรื่องราว (stories) ของคน/กลุ่มคนเล็ก ๆ เกี่ยวกับชีวิตตัวเอง (their lives) รวมถึงมุมมองเฉพาะ (particular perspectives) บางอย่างที่ต้องการบอกเล่า
- จุดมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องเล่าเพื่อให้เข้าใจว่าคนสร้างความหมาย (meaning) จากประสบการณ์ของตนอย่างไร ความหมายเหล่านี้ถูกสร้างขึ้น (constructed) ได้อย่างไร และถูกนำไปสื่อสาร (communicated) ผ่านเรื่องเล่าอย่างไร

2 Uses of Narrative Research

1. เรื่องเล่าผ่านการพูดคุย (spoken) และข้อเขียน (text) ที่แสดงบัญชีข้อคิดเห็น (an account) เกี่ยวกับเหตุการณ์ การกระทำ หรืออนุกรม (series) ของประสบการณ์และการกระทำ ที่เชื่อมโยงกันตามลำดับ
2. เรื่องเล่าในรูปปรากฏการณ์ (phenomenon):
 - . เกี่ยวกับลักษณะและเงื่อนไขสำคัญของมนุษย์
 - . ความหมาย (meaning) ที่ซ่อนเร้น
 - . จารีต/ประเพณี (traditions) ที่แสดงให้เห็น
 - . ศีลธรรม/คุณธรรม (morals)
 - . วัฒนธรรม (culture)

Narrative Research:

- ในการสร้างเรื่องเล่า (narratives) คำถามวิจัยมุ่งให้ผู้มีส่วนร่วมวิจัย (participants) แสดงหรือเปิดเผยเรื่องราว (stories) ออกมา และอธิบายความสำคัญของเรื่องราวเหล่านี้สำหรับตัวเขา หรืออาจเชื่อมโยงไปถึงระดับวัฒนธรรมและสังคม
- แหล่งข้อมูล (data sources) ของเรื่องเล่ามาจากหลาย เช่น การสัมภาษณ์ วรรณกรรม จดหมาย บันทึกเหตุการณ์ เป็นต้น

Narrative Research: Types

1. การศึกษาชีวประวัติ (biographic study) อัตชีวประวัติ (autobiography)
2. ประวัติชีวิต (life history)
3. เรื่องเล่าประสบการณ์ส่วนบุคคล (personal experience story)
4. ประวัติศาสตร์บอกเล่า (oral history)

5. Case Study: Definition and Description

- ชื่อว่า กรณีศึกษา (Case Study Method หรือ Case Studies)
- เป็นการศึกษาวิจัยเน้นการตรวจสอบเชิงลึก (in-depth examination) เกี่ยวกับคน กลุ่มคน องค์กรหรือสถาบัน หน่วยองค์กร กระบวนการ และชุมชน
- วิธีการกรณีศึกษามีรากฐาน (roots) มาจากสาขาวิชาสังคมวิทยาและถูกนำมาใช้มากในด้านมานุษยวิทยา กฎหมาย และการแพทย์
- มีบ่อยครั้งที่กรณีศึกษามักถูกใช้ในการตรวจสอบปรากฏการณ์ทางสังคมลักษณะซับซ้อน (complex social phenomena) เช่น ผลกระทบของนโยบาย การแทรกแซงทางเศรษฐกิจ และสังคม

3 Types of Case Study

1. **The Intrinsic Case Study:** ทำการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ (understanding) กรณีใดโดยเฉพาะ (a particular case) ที่มีลักษณะไม่ปกติ (unusual) มีอัตลักษณ์ (unique) หรือความแตกต่าง (difference) ในบางด้าน กรณีที่ศึกษาอาจเป็นตัวแทนของกรณีอื่น ๆ ทั้งในด้านลักษณะทั่วไปหรือปัญหาที่ต้องการค้นหา
2. **An Instrumental Case Study:** นักวิจัยเลือกกรณี (case) เพราะเห็นว่ากรณีมีบางประเด็นที่ต้องการศึกษา และเชื่อว่าการศึกษกรณีเฉพาะนี้ (a particular case) จะให้ insight หรือความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการได้

Types of Case Study

3. **The Multiple or Collective Case Studies:** ใช้หลายกรณี (cases) ในการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่กว้างขึ้น โดยศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ ประชากร หรือ สภาพเงื่อนไข และสภาพแวดล้อม (conditions) อื่น ๆ นักวิจัยเชื่อว่าปรากฏการณ์เหล่านี้ไม่จำกัดอยู่ในลักษณะ (idiosyncratic) ของกรณีโดยเฉพาะการศึกษาหลายหน่วยช่วย (multiple units) ช่วยให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้นและแจ่มแจ้งขึ้น

Case Study:

- กรณีศึกษาอาจอยู่ในรูปกรณีเดียว (a single case) หรือหลายกรณี (multiple cases) และควรมีอัตลักษณ์เป็นปรากฏการณ์/ประเด็นสำคัญเฉพาะ (particular phenomenon) หรืออยู่ภายใต้บริบทเฉพาะ (specific contexts) คล้อยตามหัวข้อการวิจัย (research topic) ที่ต้องชี้แจงเหตุผลว่าทำไมควรมีการศึกษาเรื่องนี้ ดังนั้นกรณีศึกษาจึงเน้นการสำรวจ ตรวจสอบ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะหรือคุณภาพที่เป็นอัตลักษณ์ (unique quality)

Case Study:

- กรณีศึกษาอาจศึกษาในแนวปริมาณ (quantitative) หรือคุณภาพ (qualitative) ก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและการออกแบบของนักวิจัย ในมุมมองของการวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยต้องให้ความสนใจในด้านความหมาย (meaning) และประสบการณ์ (experience) ของสิ่งที่ศึกษา มากกว่าการทดสอบสมมติฐานหรือนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการ generalization

Case Study:

- การเก็บข้อมูลของกรณีศึกษามีหลายวิธี เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร
- การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลมีหลายเทคนิค เช่น content analysis, thematic analysis, และ pattern matching เป็นต้น

6. Participatory Action Research: Description

- เชื่อว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)
- การวิจัยเป็นกระบวนการที่ใช้ในการผลิตและการกระจายความรู้เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการปรับปรุงขีดความสามารถและการปฏิบัติการ หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นทางสังคม ผ่านนักวิจัย กลุ่มผู้มีส่วนร่วม และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ
- PAR ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ 4 หลักการคือ
 1. มีความผูกพันต่อส่วนรวม (collective commitment) และเข้ามามีร่วมในประเด็น/ปัญหา
 2. การเข้าร่วม (inclusion) เกี่ยวโยงทั้งส่วนตน (self) และสะท้อนภาพของส่วนรวม (collective reflection)
 3. เกิดการกระทำ (action) ทั้งด้านส่วนตัวและส่วนรวม โดยผลประโยชน์ร่วม
 4. การสร้างแนวร่วม (alliance building)

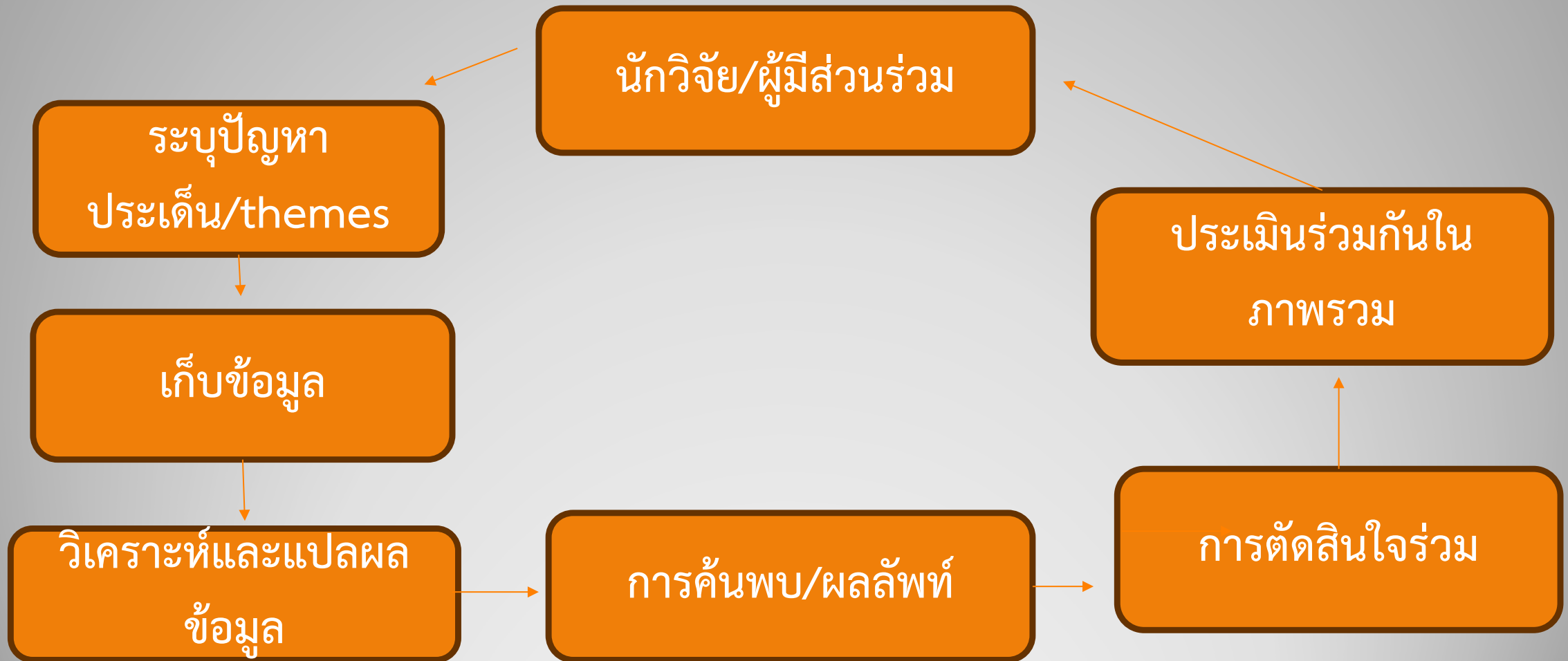
Participatory Action Research: Description

- ศึกษาปัญหาและประเด็นทางสังคมโดยเน้นวิถีทาง (a way) ที่ปฏิบัติได้และการมีส่วนร่วม (participation) ของผู้ที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากปัญหา โดยการสร้างกระบวนการความร่วมมือ (collaborative process)
- การพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ปฏิบัติได้ (practical solutions) ต่อปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น
- กระจายอำนาจ (empower) ให้ผู้เข้าร่วมสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหา/ประเด็นต่าง ๆ ด้วยตัวเอง
- ผู้เข้าร่วมมีบทบาทอย่างกระตือรือร้น (active roles) ในการกำหนดวาระการวิจัย (research agenda) และการค้นพบ (findings) ของการวิจัย

Forms of PAR

1. Critical action research (CAR)
2. Community-based participatory research (CBPR)
3. Participatory community research (PCR)
4. Action research (AR)
5. Reflective practice research (RPR)
6. Community service learning (CSL)

PAR Research Methods/Process

Concluding Points on Research Methodology (Adapted from: Mills & Birks, 2014: 44)

- การเลือกวิธีวิทยา (choice of methodology) เป็นตัวเชื่อมที่เข้มแข็งและสำคัญต่อผลงานการวิจัยพึงปรารถนา (desired outcomes) ที่จะออกมาจากการศึกษา
- การใช้ qualitative methodologies ประเภทต่าง ๆ อาจจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น (flexibility) เพื่อปรับตัวให้เกิดความเหมาะสมที่สุด (best-fit) กับคำถามการวิจัย (research question) รวมถึงทำให้ผลงานการศึกษาที่ออกมาดีที่สุดในท่าทีที่สามารถทำได้
- Methodology เป็นตัวกำหนดหลักการ จุดยืน และวิธีการคิดของนักวิจัย (researcher's thinking) ที่สัมพันธ์กับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

Concluding Points on Research Methodology

- Research methodologies/methods ทำหน้าที่เป็นกลยุทธ์ (strategies) ที่ถูกใช้ในการดำเนินงานศึกษาวิจัย ซึ่งครอบคลุมการระบุ (identification) และสรรหา (recruitment) เกี่ยวกับ:
 - . แหล่งข้อมูล (data sources)
 - . การสร้างข้อมูล (data generation)
 - . การเก็บข้อมูล (data collection)
 - . งานภาคสนาม (fieldwork)
 - . การบันทึกข้อมูล (data recording)
 - . การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis) และ
 - . การรายงานผลการศึกษา (study reporting)

Concluding Points on Research Methodology

- เนื่องจากนักวิจัยเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญ (a critical instrument) ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งในด้านการสร้างข้อมูล การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล การพิจารณาเกี่ยวกับวิธีวิทยา (methodological judgment) เพื่อออกแบบวิธีการวิจัยที่เหมาะสมของนักวิจัยจึงสำคัญอย่างยิ่ง
- โดยทั่วไป วิธีการ (methods) ในการสร้างและเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพมีความหลากหลายและครอบคลุมขอบเขตกว้าง นักวิจัยจึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับพื้นฐานการวิจัย:
 - . บันทึก (records) จากการสัมภาษณ์
 - . Audio-visual materials
 - . วัตถุทางกายภาพ

Concluding Points on Research Methodology

- . เอกสาร (documents)
- . การสำรวจ (surveys)
- . สังเกตการณ์ (observations)
- . บันทึกภาคสนาม (fieldnotes)
- . บันทึกข้อความ (memos)
- การตัดสินใจเลือกของนักวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ data analysis procedures ที่เหมาะสมกับข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ (evidence) จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการศึกษาหรือการค้นพบของการวิจัย

Qualitative Data Collection Methods

Characteristics of Qualitative Data

- **Non-numerical:** ไม่มีตัวเลขหรือแสดงปริมาณ
- **Subjective:** อัจฉริยะที่ได้รับอิทธิพลจากค่านิยม ความเชื่อ ความรู้สึก รสนิยม หรือความคิดเห็นส่วนบุคคล
- **Descriptive:** เน้นการบรรยายลักษณะหรือแบ่งประเภทให้มีรูปแบบรูปธรรม (objective)
- **Detailed:** ลงในรายละเอียด แน่นหนา และลึกในความหมาย
- **Open-ended:** ไม่มีการกำหนดด้านข้อจำกัด (limit) หรือขอบเขต (boundary)

Sources of Qualitative Data

1. ข้อมูลจากบุคคล/กลุ่มบุคคล โดยการตั้งคำถามปลายเปิดและลึก

- . ค่านิยม (values)
- . ทัศนคติ (attitudes)
- . ความเชื่อ (beliefs)
- . ประสบการณ์ในชีวิต (lived experiences)
- . การรับรู้ (perceptions)
- . ความคิดเห็น (opinions)
- . อารมณ์ความรู้สึก (feelings)
- . ความรู้ (knowledge)

Sources of Qualitative Data

2. สังเกตการณ์ภาคสนาม (fieldwork observation)

- . กิจกรรม (activities)
- . พฤติกรรม (behaviors)
- . การกระทำ (actions)
- . การสนทนา (conversations)
- . ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (interpersonal interactions)
- . กระบวนการ (processes) เชิงองค์กรหรือชุมชน
- . ด้านอื่น ๆ ที่เป็นประสบการณ์ของมนุษย์ที่สังเกตได้ (observable human experiences)

Sources of Qualitative Data

3. เอกสาร (documents):

- . วัสดุข้อเขียน (written materials) หรือเอกสารอื่น ๆ จากการบันทึกด้านองค์กร
คลินิก หรือแผนงาน
- . Memoranda and correspondence
- . สิ่งพิมพ์และรายงานเป็นทางการ (official)
- . บันทึกส่วนบุคคล จดหมาย งานศิลปะ รูปภาพ และของที่ระลึก
- . ข้อเขียนโต้ตอบในการสำรวจแบบเปิด (open-ended surveys)

Classification of Meaning

1. ความหมายเชิงการรับรู้ (perceptual meaning):

- . เขา (actor) มีการรับรู้เกี่ยวกับโลกอย่างไร
- . เขารับรู้เกี่ยวกับการกระทำ (action) ของผู้อื่นอย่างไร
- . ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ
- . ทักษะ
- . การแปลความหมายจากประสบการณ์

2. ความหมายเชิงความเชื่อ (doxastic meaning): เขามีความเชื่อ (belief) เกี่ยวกับอะไร (what) และอย่างไร (how)

Classification of Meaning

3. ความหมายเชิงเจตนา (intentional meaning):

- . ค่านิยม (values) ปทัสฐาน (norms) และวัฒนธรรม (culture)
- . อุดมการณ์ (ideology)
- . อะไร (what) ที่เขามีเจตนาให้เกิดขึ้น
- . อะไร (what) ที่เขามีความปรารถนา

4. ความหมายเชิงภาษา (linguistic meaning):

- . เขามีพฤติกรรมทางการพูด (verbal behavior) อย่างไร
- . เขาต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจเขา (to be understood) อย่างไร

5. ความหมายเชิงสัญลักษณ์ (symbolic meaning):

- . เขาทำอะไร (actions)
- . เขาต้องการสร้างอะไร (creation)
- . ปรัชญาการันต์อะไรที่เขาเป็นตัวแทน (represent)

Classification of Meaning

6. ความหมายเชิงบรรทัดฐาน (normative meaning):

- . ความคาดหวังเชิงพฤติกรรม (behavioral expectations)
- . กฎต่าง ๆ (rules)
- . ปทัสฐาน (norms) ที่เขาสะท้อนออกมา หรือเขาผูกพัน (embodied)

Main Types of Qualitative Data Collection Methods

1. Interviews
2. Focus Groups
3. Observation
4. Open-Ended Surveys and Questionnaires
5. Case Studies
6. Document Analysis
7. Audio and Video Recordings
8. Hybrid Methodologies

1. Qualitative Interviews

- Qualitative research interview คืออะไร
- ชนิด/ประเภท (types) ของการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ
- กระบวนการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ (process)
- วิธีการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ (how to conduct)
- ประเด็นเทคนิคของการ (technical issues)
- ประเด็นจริยธรรม (ethical issues)

2. Types of Qualitative Interview

1. Unstructured interviews หรือ informal conversational interview
2. Semi-structured interviews หรือ general interview guide approach
3. Structured interviews หรือ standardized open-ended interview

Unstructured Interview

- คำถามแบบเปิด (open-ended questions) และการสนทนาแบบ free-flow ระหว่างนักวิจัยและ participants
- นักวิจัยอาจกำหนด a general topic หรือ areas of interest แต่เปิดให้การสนทนาลื่นไหลไปตามธรรมชาติ
- การสัมภาษณ์แบบนี้มีความยืดหยุ่นสูง (high flexibility) ผู้เข้าร่วมมีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับตัวเองอย่างอิสระ
- การสัมภาษณ์นำไปสู่ข้อมูลที่ rich และซับซ้อน/น่าสนใจ (nuanced data)

Semi-Structured Interview

- เป็นการผสมคำถามที่กำหนดล่วงหน้า (predetermined questions) กับความยืดหยุ่น (flexibility) เพื่อให้เกิดคำถามเพื่อสำรวจ (probing) เพิ่มเติมและติดตาม (follow-up)
- นักวิจัยมีชุดคำถามหลัก (core questions) ในการนำกระบวนการสัมภาษณ์ แต่สามารถปรับการสัมภาษณ์บนฐานของการตอบโต้จาก participants การสัมภาษณ์ในแนวนี้จึงเปิดโอกาสให้เกิดการสำรวจเชิงลึก (deeper exploration) ในด้านประสบการณ์ ความคิด และมุมมองของผู้เข้าร่วมวิจัย ในขณะที่ยังรักษาระดับมาตรฐานของการเก็บข้อมูล

Structured Interview

- กำหนดชุดคำถามล่วงหน้าและถามเรียงตามลำดับและในแนวเดียวกันกับทุกคน
- โดยเฉพาะ คำถามของการสัมภาษณ์มีลักษณะปิด (closed-ended) หรือคำตอบมีทางเลือกจำกัด
- สัมภาษณ์แบบนี้มีความเหมาะสมเมื่อนักวิจัยมีเป้าหมายจะเก็บข้อมูล-ข่าวสารเฉพาะในรูปแบบมาตรฐาน (standardized way) ที่เปิดโอกาสให้มีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลคำตอบข้ามผู้เข้าร่วมวิจัย (cross participants)

3. Interview Process

1. เลือกผู้เข้าร่วม (participants selection)
2. ทดสอบนำร่อง (pilot testing)
3. สร้างคำถามวิจัยที่มีประสิทธิภาพ (effective research questions)
4. ดำเนินการสัมภาษณ์ (interviews implementation)

Useful Suggestions for the Interview Process

McNamara(2009): 8 หลักการในขั้นเตรียมการสัมภาษณ์:

1. เลือกที่ตั้ง (setting) ที่ไม่มีการรบกวน
2. อธิบายจุดมุ่งหมาย (purpose) ของการสัมภาษณ์
3. กล่าวถึงประเด็นการเก็บความลับ (confidentiality)
4. อธิบายรูปแบบ (format) ของการสัมภาษณ์
5. บอกว่าการสัมภาษณ์ใช้ระยะเวลาเท่าไร (how long)
6. บอกว่าผู้เข้าร่วมอาจติดต่อมาภายหลังได้ถ้าต้องการ (later contact)
7. ถามผู้เข้าร่วมว่ามีอะไรอยากซักถามก่อนสัมภาษณ์ (any question asked)
8. อย่าพึ่งพาความทรงจำ (Memory) มากจนเกินไป

Observation: Definitions

- **Qualitative observation:** หมายถึงแนวการวิจัย (research approach) ที่แสวงหาความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา โดยไม่ใช่ข้อมูลเชิงตัวเลข (non-numerical data) แต่ใช้หลักการ 1) การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่เน้นประสบการณ์อัตวิสัย (subjective experiences) ของบุคคล 2) ความเข้าใจบริบท (context) ที่พฤติกรรมและเหตุการณ์เกิดขึ้น และ 3) ความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวของวิธีศึกษาวิจัย
- **Qualitative observation:** คือวิธีการวิจัยที่บรรยายลักษณะหรือคุณสมบัติของปรากฏการณ์ (phenomenon's qualities) แทนการใช้ตัวเลข การสังเกตการณ์มาจากฐานการตีความของผู้สังเกตในสิ่งที่เขาเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส หรือรู้สึก

Structure of the Qualitative Research Proposal

1. Title/Topic of the research proposal
2. Abstract
3. Introduction
4. Review of the literature
5. Research problem/research question
6. Research purpose/objectives
7. Research paradigm / conceptual framework
8. Research methods
 - . Data collection
 - . Data analysis
9. Ethical considerations
10. Timeline and budget
11. Conclusion
12. Acknowledgement
13. References

Thank You